

שש א ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים"
 בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א
 בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

גליון מס' 339

ערש"ק פרשת "האזינו", "ב תשרי תשע"ג

עד תומם!

ב"מעין השבוע" כתב מעשה נפלא שיש בו כדי ללמדנו בינה ולאפנו מוסר, הבה ונשמע. פנה "היהודי הקדוש" זצ"ל לתלמידו הרבי רבי בונם מפשיסחא זצ"ל: "אמור פסוק, ואומר עליו דברי תורה!". אמר: "ידבר משה באוזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תומם". נענה "היהודי הקדוש": "עד תומם!". התפעל תלמידו הרבי מפשיסחא, מהחידוש הנפלא עד שנהרו פניו! תמה "הכהן הגדול" מאלכסנדר זצ"ל, שנכח באותו מעמד: "מה השמחה הגדולה?" אמר לו: "הן חכם אתה ותבין בעצמך!". עיין הרבי מאלכסנדר בדברי התורה, שלא מנו אלא שני מילים "עד תומם", והבין: אילו נסובה המילה "תומם" על השירה, היה ראוי לכתוב "עד תומה". ומהו "עד תומם"? אלא שמשנה רבינו השריש את השירה בליבות בני ישראל, עד שעשאים תמימים ומושלמים! וכשבא אברך שקדם לפני "השרף מקוצק זצ"ל ובישר לו שב"ה כבר למד את כל הש"ס, ענה לעומתו בשאלה: "ומה לימד הש"ס אותך?... פרשתינו פרשת "האזינו" שמתחילה בסמוך למילים "עד תומם" פותחת אף היא בהדרגה דומה: "האזינו השמים ואדברי וגו'". אומנם, חשוב לדבר דברים רוחניים נעלים, אך העיקר - "ותשמע הארץ אמרי פי", שהדברים יחדרו אף לגוף החומרי ויפעלו את פעולתם... עלינו לזכור היטב דברי הגמרא בסנהדרין שמספרת על דואג האדומי שהיה אב בית דין אולם לבסוף נטרד מעולמו ואין לו חלק לעולם הבא וחז"ל לימדונו שמידותיו הרעות הורידוהו עד הגיעו לבאר שחת! כעת שנמצאים אנו זמן קצר לפני חג הסוכות ולאחריו חג שמחת תורה, צריכים אנו לזכור היטב שהמטרה לא להיות חלילה חמור נושא ספרים, אלא שהתורה הקדושה תחדור לליבנו, תיישר דרכינו ותהיה אור ליישר מידותינו והנהגותינו!

לקדש שם שמים!

נמצאים אנו בימים נפלאים ימי קירבה אמיתית לה' יתברך, למצוותיו ולתורתו הקדושה. אשרינו, מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שזכינו להיות העם הנבחר. אמת זכות גדולה וכבירה היא זאת, אך כמו שאומרים - המעמד מחייב! איננו יכולים להיות ולהתנהג ככל הגויים, בני מלכים אנו. צריכים אנו לקדש שם שמים בכל הליכותינו, שכן תורה נפלאה לנו שמתווה לנו דרך וצורת חיים שאם רק נזכה להתמיד בה, נזכה לחיים לגמרי אחרים, חיים של שלמות, חיים של אמונה ושל מידות טובות. חיים של רגש לזולת ואהבת ישראל, חיים רוחניים שאין כדוגמתם. על מעלת קידוש שם שמים יכולים אנו ללמוד מפרשתינו. משה רבינו בחיר כל הנבראים נענש בעונש חמור. אין הוא הורשה להיכנס לארץ הקודש. בשל מה יצא הקצף, בגלל מה נגזרה הגזירה הקשה? הקב"ה ישתבח שמו לעד מוכיח את משה רבינו סמוך לפטירתו וכה אומר: "על אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל במי מריבת קדש מדבר צין, על אשר לא קידשתם אותי בתוך בני ישראל. כי מנגד תראה את הארץ ושמה לא תבוא אל הארץ אשר אני נותן לבני ישראל". ורש"י הקדוש זיע"א כותב ומפרש: "גרמתם לי שלא אתקדש. אמרתם לכם: ודיברתם אל הסלע, והם היכוהו. והוצרכו להכותו פעמיים ואילו דיברו עימו ונתן מימיו בלא הכאה, היה מתקדש שם שמים, שהיו ישראל אומרים: ומה הסלע הזה שאינו לשכר ולא לפרוענות - אם זכה אין לו מתן שכר ואם חטא אינו לוקה כך מקיים מצוות בוראו, אנו לא כל שכן". עכ"ל הקדושה. מובן שאסור שנעלה על דל שפתינו ומחשבותינו משהו על משה רבינו קדוש ה', כמוכן שנתבע לפי רום מדרגתו שכן הקב"ה ישתבח שמו לעד מדקדק עם צדיקו כחוט השערה. אך מדבר זה נוכל אנו ללמוד לעצמנו כמה שצדק ורוב, ברכה והצלחה טובה וישועה מחכים לאדם שיזכה לקדש שם שמים ברבים ולהרים את כבוד התורה בעיני העם והעולם כולו. כמה צריכים אנו להתאמץ להראות קבל עם ועדה את יופי ומתיקות המצוות, את המידות וההנהגות הברוכות שתורתנו הקדושה גדושה בהן בשפע כה רב. ובואו ותקראו סיפור נפלא המובא במעין האמונה על איך זכו יהודים לא כל כך צדיקים בלשון המעטה לקדש שם שמים. פעם ישב הסבא משיפולי זצ"ל בשולחן ליל שבת. החסידים שוררו ברגש: "שמחו במלכותך", התלהבו והחלו למחוא כף. עצר הצדיק בעדם: "שירו, שירו אך כף אל תמחאו. לא בשיר הזה. פעם אחת שמעתי בו מחיאות כפיים ורצוני לעצור אותן בזכרוני. אנא שיר זה בלי מחיאת כף". למבטם של החסידים המסוקרנים סיפר שלפני שנים רבות היו בעירו נערים שובבים שאטמו אוזנם וליבם כאחד, הפריעו ופרקו כל עול. התחברו לנערי הגויים ועשו כמעשיהם. אף הגדילו לעשות, שעמדו בראש כנופיית שודדים שגנבו ורצחו עוברי אורח. לרוע מזלם נתפסו אותם נערים יהודים ונערך מיד משפט בזק. חברי הכנופיה הנוכרים נידונו למוות בתלייה. שני המנהיגים היהודים נידונו למוות בשריפה. הכל היה ערוך ומוכן לגור הדין וכל תושבי העיירה מביטים בנעשה. פתאום ראו את הכומר המקומי מסתודד עם השופט, פונה אל הנידונים ואומר: דעו לכם כי אין מיתה קשה כשריפה חיים! אם תמירו את דתכם, נמיר את המיתה בשריפה במוות בתלייה". אך הנערים אמרו: "מה שהננו הננו, אך יהודים אנחנו". הציעו להם חנינה שמורה אם יאותו להמיר את דתם. שאלו הנערים: מה צריך לעשות והכומר ענה בהתלהבות רק לנשק את הצלב. הסכימו הנערים, לקחו את הצלבים והטיחוהו לארץ שברום לרסיסים. החליטו שהידיים שניתצו את הצלבים ישרפו בנפרד בראשונה. החלו לשרוף את ידיהם וריח בשר חרוך החל מתפשט. ואז נשמע קול שירה מהנערים: "שמחו במלכותך", ובידיהם הכוויות, הדוויות החלו למחוא כף. ומסיים הצדיק את ספרו: "אוי זו היתה שירה, זו היתה מחיאת כף! של שודדים, רוצחים, עוברי כל עבירה אך מקדשי שם שמים ברבים, שמחים במלכותו יתברך!".

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
18:40	18:04	17:07	ת"א
18:45	18:02	16:52	י-ם
18:42	18:04	16:58	חיפה
18:43	18:04	17:09	כ"ש

הפסרת השבוע:
 "וידבר דוד"

מטעמים לשבת

"יערוף כמטר לקווי" (לב,ב)

דימה את התורה למטר, כשם שצריך להתפלל עליו בחורף בכל יום, כך צריך האדם להתפלל לפני ה' יתברך שתהיה לו הצלחה בלימוד, בנוסף להתמדתו ויגיעתו בתורה, וכפי שאמרו בתלמוד (נדה ע:): מה יעשה אדם ויחכם? אמר להם: ירבה בשיבה וימעט בסחורה. אמרו: הרבה עשו כן ולא הועיל להם, אלא יבקשו רחמים ממי שהחוכמה שלו שנאמר (משלי ב,ו): "כי ה' יתן חוכמה מפיו דעת ותבונה". וטעם נוסף שדימה את התורה למטר, לומר לך כשם שהמטר בזעף מקלקל את הזרעים, כך כשאדם לומד תורה בזעף, ומבייש את חבריו ושמוח בתקלת חבריו, הרי זה מזיק ומקלקל בעולמות העליונים, וכמו שאמרו בתלמוד (תענית ד,ד), שאף על פי שתלמיד חכם צריך להיות

קשה כברזל, מכל מקום צריך הוא להתנהג בנחת שנאמר: "והסר כעס מליבך".

(תורת הפרשה)

"כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוקינו" (לב,ג)

ועוד פירש רבינו חיים ויטאל זצ"ל זיע"א בדרשותיו, שכל מהלך העם היהודי לדורותיו כולו שפירה זו. ובעונות ישראל השכינה מסתלקת חלילה, ככתוב: "רומה על השמים אלוקים", ומשה רבינו עליו השלום פעל שתרד אלינו להצילנו בגלותנו. וזהו שאמר: "כי שם ה' אקרא", אני קורא לשכינה הקדושה שתהיה איתכם בצרתכם. אך זאת בתנאי שתעזרוני בקיום מצוות - שגם אתם "הבו גודל לאלוקינו", ותנו עוז לאלוקים בתורתכם ובמצוותיכם!
(מעין השבוע)

"אלוקים לא ידעום לא שיערום אבותיכם" (לב,ז)

אמר ה"חתם סופר" זצ"ל: מאז ומתמיד היה הבדל בין הדור החדש לדור הישן, הדור הצעיר רופף הוא במקצת לעומת הדור הקודם, ברם תמיד היה ההבדל הזה טבעי ואפשר היה לשער מראש, ואילו בימינו כה רב ההבדל בין דור אחד למשנהו וכה גדול הוא המרחק, עד שלא יתכן לשער מראש, אין להכירו כלל בדור הצעיר שהוא יצא מחלציו של הדור הקודם, וקשה למצוא את הקשר ביניהם, אלא נראה הוא כעם חדש, בעל רעיונות חדשים, וזה מה שכתוב כאן: "חדשים מקרוב באו" - קם דור חדש, אשר "לא שיערום אבותיכם" - לא ראו ולא שיערו זאת מראש, ולא עלה על הדעת שיתחולל שינוי כזה, וכך יהיו נראים פני הדברים.
(אמרי תן)

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

רוחות חדשות החלו מנשבות בארם צובא, מועדון יוקדים הוקם למורת רוחם של עיני העדה, שהחירו את הימים לבל יפרצו פרוצות בחומת הצניעות, ולשווא. האזניים היו אטומות. אך כשם שהאזניים נאטמו והלבבות הוקשחו ולא שמו לתחינות הרבנים, כך נאטמו השמים והיו לנוחשה, הגשמים נמנו והרעב נתן אותותיו. מחירי התבואה האמירו לשחקים, והבורות יבשו. הפרנסים פנו לחכם משה טויל מעלי הכהן זצ"ל שיכריז תענית. ענה החכם ואמר: "לא תענית אכריו, אלא הכרזה אחרת". וביום השבת עלה לבימה ואמר:

"אחי רועי, גדול הסבל וגדולה הצרה. לא תענית יכלום, אלא חיזוק גדרי הצניעות: אם תשגו על בניכם ובנותיכם שלא יפקדו את מעודן התערובת, נרוחם מן השמים". מובן שההצהרה חוללה סערה, והמשכילים פערו פיהם כנגד החכם. גסי הרוח התפרצו, והיו צעירים שהתחצפו. אבל הרעב איים במוארותיו, וגדול היה כבודו של החכם, ואיש לא פקד את המועדון פורץ הגדר: באו ובישרו לרב. קם ופסע לעבר ההיכל, ובהכנעה גדולה אמר: "ייבוננו של עולם, ראה והבט. בניך עשו כרצונך, עשה נא כרצונם. נשבע אני בשמך הגדול שאיני אז מכאן עד שתרחם על בניך". ובעוד דמעותיו נוטפות, החלו לנטוף הגשמים.

יש לנו לזכור את ההלכה הפסוקה שאסור להסיח דעת מן התפילין כל זמן שהן עלינו, ואסור לנהוג בהן קלות ראש חלילה! בהקשר זה נספר על התפילין של רבינו ה"אור החיים" הקדוש זצ"ל. לפני פטירתו, דאג רבינו ה"אור החיים" הקדוש לרעייתו ואמר לה, שתמכור את תפיליו למי שיתן בעדן שלוש מאות זזהבים - ובלבד שיהיה בקדושתן ולא ישיח בהן אפילו שיחה קלה. ואומנם, לאחר פטירתו, הגיע עשיר מקושטא וביקש לקנות את התפילין, והיה מוכן לשלם עבורן את הסכום הנדרש. שלוש מאות לירות זהב. מסרה לו האלמנה את התפילין, והזהירה אותו שלא ידבר בהן דברי חולין ולא יסיח מהן דעתו. העשיר ציית לתנאים, ובהניחו את התפילין שמר אותן כבבת עינו, ובהיותן עליו לא הסיח מהן דעתו! והיה מרגיש הארה נפלאה ורגשי קדושה והתעלות, ותפילתו בהן היתה בהתעוררות ובהתלהבות. פעם ישב העשיר ולמד בתפילין אלו לאחר תפילתו בבית המדרש שבביתו, ואחד הסוחרים שעמד איתו בקשרי מסחר הוצרך לקבל ממנו תשובה מיידית. אבל משרתו של העשיר מנע את הכניסה לחדרו כל עת לימודו באותן תפילין. ביקש הסוחר להיכנס ולו לרגע אחד, לקבל

(מעין השבוע)

ותחת חדשות החלו מנשבות בארם צובא, מועדון יוקדים הוקם למורת רוחם של עיני העדה, שהחירו את הימים לבל יפרצו פרוצות בחומת הצניעות, ולשווא. האזניים היו אטומות. אך כשם שהאזניים נאטמו והלבבות הוקשחו ולא שמו לתחינות הרבנים, כך נאטמו השמים והיו לנוחשה, הגשמים נמנו והרעב נתן אותותיו. מחירי התבואה האמירו לשחקים, והבורות יבשו. הפרנסים פנו לחכם משה טויל מעלי הכהן זצ"ל שיכריז תענית. ענה החכם ואמר: "לא תענית אכריו, אלא הכרזה אחרת". וביום השבת עלה לבימה ואמר:

"אחי רועי, גדול הסבל וגדולה הצרה. לא תענית יכלום, אלא חיזוק גדרי הצניעות: אם תשגו על בניכם ובנותיכם שלא יפקדו את מעודן התערובת, נרוחם מן השמים". מובן שההצהרה חוללה סערה, והמשכילים פערו פיהם כנגד החכם. גסי הרוח התפרצו, והיו צעירים שהתחצפו. אבל הרעב איים במוארותיו, וגדול היה כבודו של החכם, ואיש לא פקד את המועדון פורץ הגדר: באו ובישרו לרב. קם ופסע לעבר ההיכל, ובהכנעה גדולה אמר: "ייבוננו של עולם, ראה והבט. בניך עשו כרצונך, עשה נא כרצונם. נשבע אני בשמך הגדול שאיני אז מכאן עד שתרחם על בניך". ובעוד דמעותיו נוטפות, החלו לנטוף הגשמים.

זיזדת השיבוע

היכן רמוז מתן תורה? (ב' מקומות)

את התשובות יש לשלוח לפקס: 03-558-4485
בין הפותרים נכונה יוגרל (אחת לחודש) בלי נדר

אוגדן של עלוני ישא ברכה

פתרון החידה מפרשת "ויולך": בעל הטורים לא,ז.

והייתם לי סגולה

מצות סוכה היא סגולה לאריכות ימים, וכפי שאמרו חכמינו: "כל שבעת הימים צא מדירת קבע ושב בדירת ארעי", דהיינו שעל ידי מצות ישיבת סוכה בשבעה ימים של סוכות, יזכה לאריכות ימים בעולם הזה שהיא דירת ארעי (סגולות ישראל מערכת א' אות ס"ט).

(ישועה והצלחה)

מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

הינור הבנים

לזלך תפקידים...

כאשר פונים לילד ומבקשים ממנו שיעשה עבודה מסוימת או תפקיד מסוים בבית, יש לשקול מה הסיכוי שהילד יכול בכלל לבצעו ואם אין אותה משימה מסובכת מידי עבורו - כי אז הוא עשוי להגיב בשלילה לבקשתנו. יש לחשוב, בטרם פונים אליו, אולי כדאי שנכין אותו נפשית? אולי נכין לו אתגר - שאם אכן יעמוד במשימה כזו, צפוי הוא לפרס יפה?! כמו כן חשובה צורת בקשת העזרה. צורת בקשה ידידותית ועניינית היא הטובה ביותר: "בבקשה תוריד את האשפה". אין להפציר בילד ואין לכפות עליו עזרה בצורת פקודה, כמו כן אסור להורים להרגיש שהם חייבים לתת סיבה לבקשת העזרה. זה שהילדים עוזרים בבית צריך להיות דבר מובן מאליהם. בספר "בנותי החינוך" כתב שחשוב לזכור: לצורה בה אנו מתייחסים אל בקשת העזרה, יכולה להיות השפעה מכרעת על מידת שיתוף הפעולה. כאשר הורים מבקשים עזרה בצורה שקטה ונעימה, ומביעים הערכה לאחר שקיבלו את העזרה מילדיהם, בכך הם יוצרים הרגשה טובה אצל הילד, אולם חשוב להקפיד כי דברי השבח יהיו מצויאותיים, ולא מוגזמים. כאשר מגזימים בדברי השבח, זה רק מקלקל - הילד יודע שאינו "ילד טוב" כפי שההורים מתארים אותו והוא ממחר להוכיח שהוא בעצם אינו כזה. כאשר הילד מגלה אי רצון לעזור, במקרים אלו עדיף לא לבקש ממנו שיעזור. אולם במקרים שהילדים משתמשים בסתם תירוצים, כמו: "אין לי חשק", "אני עסוק עכשיו", "יש לי הרבה שיעורי בית", אפשר להשיב להם באותה מטבע של לשון, לדוגמה: "גם אנו עייפים לפעמים ובכל זאת אנו עושים את עבודתנו", ויש להסביר לילד בעדינות, בישוב הדעת וברגיעות, שאסור לו לסרב לבקשת הוריו. כאשר ההורים יתחשבו בצרכי הילד, ובזמנים שקשה לו לעזור ישחררו אותו ממשמיות בבית, הוא ירגיש שהפניה של ההורים אליו היא עניינית ויעילה. ההורים יסבירו לילד שלפי דעת תורה, הנהנה מיגיעה כפיו ועוזר לזולת, גדול הוא מירא שמים. עדיף שהאמא תעיר לבן [במקרה שהאב היה זה שפנה לילד, וכן להיפך]: דע לך כי אתה מפסיד מצוה גדולה ונעלה של כיבוד הורים. כמו כן אפשר להסביר לו בדרכי נועם שעליו לתרום את חלקו בעבודות הבית. והתנא אמר: אהוב את המלאכה. ועבודת האדם נחשבת כהשלמה של מלאכת הבריאה בידי האדם. כמו כן, חשוב לשמור על גמישות כאשר הילד רוצה לדחות עבודה מסוימת לזמן אחר. כאשר ההורים יראו נכונות להתפשר ולא יגררו לויכוחים, יש סיכוי טוב שכאשר הילד יתפנה, הוא ימלא את בקשתם. במיוחד יש להתחשב בצרכי הילד ואין להטיל עליו תפקידים במועדים שאינם מתאימים לו, למשל כאשר יש לו איזושהי פעילות שמאוד חשובה עבורו, או כשהוא עסוק במשחק שהוא אוהב, ואז אפשר לומר לו: כאשר תגמור את עיסוקך, אנא עזר לי לעומת זאת, חשוב לחנך את הילד שהעזרה להורים חשובה לפעמים הרבה יותר מפעילות חברתית, גם אם היא נעשית במסגרת בית הספר. ולכן חשוב מאוד להגדיל את תודעת הבן להתחשב בצרכי הוריו. כאשר ההורים ישמרו על קור רוח, ובצורה עיקבית ושיטתית יעמדו על שלהם, כמו: "בא נעשה זאת ביחד" וכדומה, במשך הזמן ישתנו הילדים. כמו כן, חשוב לחנך את הילדים להשתתף בהכנות לשבת ולספר להם שגדולי ישראל היו משתדלים בהכנות לשבת המלכה. ובגמ' (שבת דף ק"א ע"א) נאמר רב ספרא מחרך רישא, רבא מלח שיבוטא, רב הונא מדליק שרגא וכל כיוצא בזה. ובדרך רוחנית כזו ישפיעו הדברים גם על הצד הגשמי, ותבוא תועלת להורים וילדיהם כאחד, וה' יעזרנו.

שלום בית

מי מוזליט? מתי? במה?

סיפר רבי צבי מיינקוביץ שליט"א: היה זה לפני סוכות במוצאי שנת שמיטה, כאשר הגענו לבקר את מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל בדיוק לאחר שקיבל הודעה על ידי הרבנית ע"ה כי שומרים עבורו לולב נקי מחשש שמיטה, לולב אשר לא נשמר ולא נעבד בשנה השביעית. כעת עמד רבינו בפני בעיה: מחד - הוא חפץ לרוץ באותו הרגע ולטרוח על מנת לקחת את הלולב, אולם מאידך - הוא לא יכול היה להשאיר אותנו, את אורחיו - לבדם... מה עשה איפוא רבינו? הוא הציע שנצטרף אליו... אלא שכאן התערבה הרבנית בשיחה, היא טענה כי אין טעם לרוץ לקחת את הלולב - שכן הודיעו כי יביאו אותו אל רבינו בעוד דקות ספורות, אולם רבינו לא השתכנע... "לטרוח למען הלולב - הרי זו מצוה!" - הוא הסביר - "וכשמדובר במצוה - אינני יכול לחכות אפילו רגע אחד! אני מיד רץ לקיים את המצוה!!!..." ואכן, מיד יצאנו לדרכנו לקבל את הלולב היקר והמהודר... בדרכנו אל מוכר הלולבים - הסביר לנו רבינו מדוע לא שמע בקול הרבנית אשר הפצירה בו להמנע מהטירחה המיותרת, ואמר כך: "מסופר על הרבנית סלנטר, אשתו של הגאון רבי ישראל זצוק"ל, כי פעם תינתה את צערה באוזני תלמידיו של בעלה ואמרה כי יש לה "טענה" על רבי ישראל שאינו שומע בקולה ועושה רק מה שהוא מבין... התלמידים המופתעים, אשר היו מודעים בהחלט למידותיו המיוחדות ולהנהגתו המופלאה של רבם, הנהגה אשר מבוססת היתה על תורת המוסר - ביקשו לרדת לחקר העניין, וכך אמרה להם הרבנית: "באופן עקרוני, גישתו של הרב מבוססת על כך שבעניינים רוחניים - צריך הבעל לקבוע, ואילו בנושאים גשמיים - נמצאת החלטה בידיה של האישה. דא עקא, שעבור רבכם, רבי ישראל - אין עניינים גשמיים כלל... הוא סובר כי כל עניין גשמי - משפיע לבסוף על הרוחניות, האוכל - משפיע על התפילה, השניה - משפיעה על הלימוד, וכן הלאה... לפיכך, גם בנושאים גשמיים לחלוטין - הוא אינו מקבל את דעתי ומכריע לבדו בכל נושא...", סיימה הרבנית. "זוהי אף הסיבה שלא שמעתי בקול הרבנית!!!" - הסביר רבינו. "בכל הנוגע לגשמיות ולסדר הנהגתו של הבית מבחינה חומרית - יש לשמוע בודאי בקול האישה, אולם כאשר לרוחניות, לתורה ולמצוות - כאן צריך הבעל להיות המחליט אשר על פיו ישק כל דבר!!!" - חתם הוא את דבריו.

וכמה מסכנים אותם אנשים ההופכים את היוצרות? נותנים הם לנשותיהם החלטי ברוחניות הבית, בחינוך הילדים, בדעת תורה ואילו בענייני הגשמיות הם השולטים! הם נותני הטון; הגיע הזמן לעשות סדר! נותן התורה ובורא האדם, נתן דרך, נתן הוראות ונתן כיוון. אשרי ההולך בדרכיו, יגיע כפיו כי יאכל.

אברי שפר

- * הרה"ק רבי אברהם חסדאי אומר: השפלות - שיכבד האדם הגדול ממנו, שיאהב מי שהוא כמוהו, ושירחם על מי שלמטה ממנו.
- * הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב אומר: מה טוב הוא העולם, הסובל אדם שפל כמותי.
- * הרה"ק רבי אריה ליב מגור אומר: ענווה נקראת - כשבאה מתוך התרוממות הדעת, ולא מתוך שפלות.
- * הרה"ק רבי יוסף יצחק מלכוניץ אומר: השפל אינו מרגיש מה חסר לו, ואינו משתוקק לעלות. ההיפך ממנו - הענוו.

(תפגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - מישל זנמשל

נצצו. התפעל ושיחק בו, ונשמט מידו. נפל ארצה, המחוג התעקס והשעון נעצר. השעון היקר. הרכין הצדיק ראשו לאחוריו, פניו החווירו והוא קרא: "הוי, השעון, השעון היקר, נעצר! והתמרמר: "מה יאמר למלך, כיצד יבוא לפניו. איך יחזיר לו את השעון היקר?"... ולפתע נשמע חבטה. המשכיל, שבא לצחוק וללעוג, התעלף... התעלף, כי הבין את הנמשל. הבין, שאין זה סתם סיפור. המלך, מלך מלכי המלכים, יש לו שעון עדין ויקר שהוא משתעשע בו בכיכול, הן הנשמות הקדושות שבגנוי מרומים. מה עשה, הפקיד בידינו את הנשמה הטהורה, פיקדון כה יקר, שיש לטפל בו בעדינות, "למתוח את הקפיץ", להרבות בתורה ובמצוות. אבל אנו הזנחנו את יעודנו, הלכנו שולל אחר הברק החיצון, נפנינו לשעשועי הבל - והשעון נפל, התעקס, נעצר! הוי, מה נאמר למלך, כשיבוא לבקש את פיקדונו. באלו פנים נושית לו את השעון? השעון שנעצר, שאינו פועל... השעון, שמחוגו התעקס... הרבי החוויר, המשכיל התעלף, ואנו עמדנו נכלמים ונבוכים ביום הכיפורים. הוא היום בו נדרשנו לתת דין וחשבון על "השעון" היקר שניתן בידינו. בו הודינו בשיברון לב שאין הוא הולך כראוי, שהוא... נעצר! אכן, כן, אשמנו, מעלנו. אבל - אבל נתבונן נא בסיפור: השעון לא נשבר, המנגנון לא התנפץ, הגלגלים לא נסדקו. המחוג התעקס, והשעון נעצר. ובכן, מה? נישר את המחוג, בעדינות ובתשומת לב, ונשמור עליו מעתה בשבע עיניים! זהו ליקחו האמיתי של הסיפור!!! כי הנשמה, חלק אלוך ממעל היא, לא נשברה לא נסדקה. ואם התעקמה - ניישרה! זהו ליקחו האמיתי של יום הכיפורים. וכמה דומה הלולב למחוג המתוקן, המיושר! לפיכך חג הסוכות זמן שמחתנו הוא. כי נחושים אנו בדעתנו ליישר דרך, לתקן נתיב, לחסות בצילא דמהימנותא! יוצאים אנו לנפנף בלולב, שרביטו של מלך, המחוג שהתיישר!

(מעין השבוע)

חג הסוכות, זמן שמחתנו באהבה מקרא קודש. ברוך שהחיינו וקיימנו והגענו לזמן הזה. אבל האם אין זה מעבר חד מידי? רק לפני חמישה ימים עמדנו יחפים, מעונים, בצום ותענית, ייחלנו ושיווענו לישועה, הכינו על חטא, בבושה ובכלימה הודינו כי אין בנו מעשים, כי באנו בידיים ריקות, בצרור מלא עוונות. ביקשנו רחמים, חנינה, מחילה. שבורים ורצוצים היינו, כפופי קומה, ועתה, בטרם עבר שבוע, נוקפה הקומה, הכל חלף עבר, וכבר - זמן שמחה? אתמהא! ואמרו במדרש: משל למה הדבר דומה? לקבוצה שהתייצבה למשפט. כיצד נדע מי זכה בדין, מי שהדין העניק לו את שרביטו, הוא הזוכה. כך כל באי עולם עמדו לדין, ישראל והאומות. כיצד נדע מי זכה? יוצאים ישראל בלולבים וקופים, בשרביטו של מלך, ומכריזים בכך על ניצחונם. דברי המדרש, דברי אלוקים חיים. אבל, באמת, מי שבא בשיברון לב לבקש רחמים, זועק "על מי בטחתי כי מרדתי" וזוכה לנס של חנינה, האם יצא לנפנף בשרביט כמנצח, האם לא יסתיר פניו מבושה? ונוכרים אנו בסיפור ששמענו - מעשה בצדיק רבי ישראל מרוזין זצ"ל שהגיע לעיר אחת. נהרו הכל ובאו להתעלות במחיצתו. היה שם אדם שלגע לאורחות הצדיקים והליכותיהם. אמר בליבו: אלך ואראה, ואמלא פי שחוק. הלך, ומצא את הצדיק יושב, והכל עוטרם אותו במעגל. נשא הצדיק עינו וראהו, פתח וסיפר: **מעשה** במלך גדול, שהיו לו כל שכיות חמדה. מכולן יקר היה לו שעון כיס עשוי זהב ומשובץ אבנים יקרות, מלאכת מחשבת עדינה ונפלאה, והיה משתעשע בו תדיר. יום אחד הוצרך המלך לצאת למסע ברחבי ממלכתו. פנה אל אוהבו, השר היושב ראשונה במלכות, ואמר לו: "הריני מפקיד בידך את השעון היקר, אוצרי החביב. השגח עליו כנבט עיניך!" השר הביט, והמלך נסע לדרכו. ושעון כידוע יש למלואת בכל יום, למתוח בעדינות את הקפיץ השביר. נטל השר את השעון, והורו ילמומו

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ כתוב בתורה (פר' אמור): "בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל", ופירושו חז"ל שהם ענני כבוד שהקיפום בהם לבל יכס שרב ושמש, ודוגמה לזה נצטוונו לעשות סוכות כדי שזכור נפלאותיו ונוראותיו, ואף על פי שיצאנו ממצרים בחדש ניסן לא ציינו לעשות סוכות באותו הזמן לפי שהם ימות הקיץ ודרך כל אדם לעשות סוכות לצל, ולא היתה ניכרת עשייתנו בהם לשם מצוה, ולכן ציינו שנעשה בחדש השביעי - תשרי, שהוא זמן גשמים ודרך כל אדם לצאת מסוכתו לביתו, ואנו יוצאים מהבית לישב בסוכה, ובה מראים אנו שעושים לשם מצות הש"ת.
- ✓ צריך לכונן בישיבתה שציונו הקב"ה לשבת בסוכה זכר ליציאת מצרים, וגם זכר לענני הכבוד שהקיפו, וכל זה כדי לצאת ידי המצוה כתיקונה, אבל בדיעבד אם רק כיון לצאת במצוה שציונו הש"ת - יצא ידי חובה, ולכן בכל פעם שיבוא לישב בסוכה יאמר "לשם יחוד" וכו' לפני הסעודה.
- ✓ בערב חג הסוכות לא יאכל פת יותר מכביצה (כשיעור 56 גרם) משעה עשירית ומעלה, כדי שיאכל לאכול הכזית פת (שחייב לאכול בלילה הראשון בסוכה) לתיאבון. ויש מחמירים בזה מחצות היום ואילך. וראוי להחמיר כמותם, אבל במקום הצורך יש לסמוך על המקילים שהאיסור הוא רק משעה עשירית.
- ✓ מצות עשה מן התורה לאכול כזית פת בליל ראשון של חג הסוכות בסוכה, וצריך לכונן לפני האכילה שיושב בסוכה זכר ליציאת מצרים, וכן שמקיים מצות עשה באכילתו. ואת הקידוש ישנה לאחר צאת הכוכבים וכן את הכזית פת יאכל לאחר צאת הכוכבים. ויש ליהדר לכתחילה לאכול יותר מכביצה, כדי לצאת ידי חובת כל הדעות. וטוב לחזור ולאכול כזית פת כעבור שעה וחומש מהשקיעה לצאת ידי חובה לדעת רבינו תם.
- ✓ לכתחילה ראוי ונוכח לאכול את הכזית פת בלי שום תערובת לפת. ומכל מקום רשאי לטבל את הפת במרק חם וכיוצא בזה ואין בו חשש כלל וצריך שלא ישנה באכילת הכזית יותר מכדי אכילת פרס. ויש מחלוקת בשיעור זה כמה זמן הוא, והסברא הממוצעת היא שמינית שעה דהיינו שבע דקות וחצי. ואין יוצאים ידי חובת באכילת כזית עוגה בליל חג הסוכות.
- ✓ אגם שחל לומר "יעלה ויבא" בברכת המזון בליל חג הסוכות, אם נזכר מיד כשאמר ברוך אתה ה' (לפני שיחתום בונה ירושלים) יסיים למדני חוקך ויחזור ליעלה ויבוא, ואם נזכר לאחר שסיים "בונה ירושלים", יאמר שם בשם ומלכות "אשר נתן ימים טובים וכו'" וממשיך בברכת הטוב והמטיב, ואם נזכר לאחר שברכת הטוב והמטיב, ואם נזכר לאחר שהתחיל ברכת הטוב והמטיב שאמר ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם ומיד נזכר - יסיים "אשר נתן ימים טובים", אבל אם התחיל לומר האל אבינו מלכנו וכו' - חוזר לראש ברכת המזון, וכל הדין שחוזר לראש ברכת המזון הוא דוקא בליל ראשון של סוכות (וכן בליל ראשון של פסח) שחייב לאכול פת, אבל למחר ביום או בשאר ימי חול המועד לא יחזור כלל.
- ✓ ירדו גשמים בזמן ישיבתו בסוכה כשיעור שתסרח התבשיל של גריסין שממנה להתקלקל, הרי זה מפנה את כליו ואוכל בבית מחוץ לסוכה, וכן מותר לפנות את כליו מפני השרב או היתושים דהיינו שהמאכל מתקלקל מחמתם, ואף על פי שהאדם עצמו לא מצטער, ודין זה נוהג גם בלילה הראשון לדעת מרן השולחן ערוך, אבל כדי לצאת ידי חובת כל הדעות, ראוי בלילה הראשון להמתין קצת עד שיפסקו הגשמים, אבל לא ימתין זמן ממושך לצער עצמו ובפרט אם יש לו עניים שהוזמנו אצלו, ואם לאחר שאכל בבית פסקו הגשמים, יכנס לסוכה ויברך לישב בסוכה ויאכל כזית, אבל אם לא פסקו אלא עד אחר חצות לא יברך לישב בסוכה אלא אם כן אוכל פת יותר מכביצה.
- ✓ כיצד מצות ישיבה בסוכה? שיהיה אוכל ושותה וישן ומטייל ודר בסוכה כל שבעת הימים, בין ביום בין בלילה כדרך שהוא דר בביתו בשאר ימות השנה, וכל שבעת ימים עושה אדם את ביתו ארעי ואת סוכתו קבע, כיצד? כלים הנאים ומצעות הנאות - בסוכה וכלי שתיה כגון אשישות וכוסות - בסוכה, אבל כלי אכילה לאחר אכילה כגון קדירות וקערות - חוץ לסוכה.
- ✓ ראוי לכל ירא שמים שלא לדבר בתוך הסוכה אלא בדברי קדושה ולא בדברי הבלים, כי מצות סוכה היא קדושה גדולה, וצריך לשבת בה באימה וביראה, ולא יכניס לתוכה עכ"ם, ולא ישחק בקבוייה בסוכה שזה אסור אפילו בשאר ימים.
- ✓ לא יישנה שום תשמיש בזוי בסוכה, כדי שלא יהיו מצוות בזויות עליו. ולכן לא ישטוף שם קדירות וקערות וכיוצא בהם, וכן לא יכניס לסוכה עביט מי רגלים, אף על פי שדרכו בשאר ימות השנה להכניסו בחדר שהוא ישן בו, ותשמיש המיטה מותר בסוכה.
- ✓ אוכלים ושותים וישנים בסוכה כל שבעת הימים בין ביום בין בלילה, ואין לישון חוץ לסוכה אפילו שנת ארעי, אבל אכילת ארעי מותר לאכול מחוץ לסוכה, וכמה היא אכילת ארעי? - כביצה מפת, והשיעור של כביצה שחשובה כאכילת ארעי, הוא קרוב לחמישים וארבע גרם, שאז פטור הוא מסוכה, אבל האוכל כשיעור חמישים וחמישה גרם חייב בסוכה בברכה. וטוב שיאכל כשישים גרם פת ואז יוכל לברך לישב בסוכה לכל הדעות. ומותר לשתות מים ויין ולאכול פירות אפילו בקבע מחוץ לסוכה, ומי שמחמיר על עצמו ולא שותה חוץ לסוכה אפילו מים הרי זה משובח, ולבד שלא יברך לישב בסוכה שהיא ספק ברכה לבטלה.
- ✓ האוכל תבשיל מחמשת מיני דגן כגון אטריות, וכן האוכל עגוזה, אם אוכל יותר מכביצה, חייב לאכול בסוכה אבל לא יברך לישב בסוכה, אלא אם כן קבע סעודתו עליהם דהיינו שאכל כשיעור ארבע ביצים ומעלה (כמאתיים ושלושים ושנים גרם), שאז יברך לישב בסוכה, אבל אם אוכל מהם שיעור כביצה או פחות מכביצה פטור מסוכה, והאוכל אורז או בשר ודגים וביצים וגבינה אפילו קבע עליהם - פטור מן הסוכה.

(הבית היהודי)